[2018] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1242

ਉਰਵਸ਼ੀਬੇਨ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਕਾਂਤ ਮਨੂਪ੍ਰਸਾਦ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ

(2018 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 12070-71)

ਦਸੰਬਰ 14, 2018

[ਉਦੈ ਉਮੇਸ਼ ਲਲਿਤ ਅਤੇ ਆਰ. ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈੱਡੀ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 – ਆਦੇਸ਼ VII ਨਿਯਮ 11(d)- ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕੇਸ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ-ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪੂਰਵ-ਸਿਰਲੇਖ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ - ਸਮਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੁੱਲ ਵਿਚਾਰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਲਗਭਗ 25 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਵੇਚੀ ਗਈ ਸੀ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮਾ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬਚਾਓਕਰਤਾ ਨੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 – ਆਦੇਸ਼ VII ਨਿਯਮ 11(d) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ: ਜਦੋਂ ਆਦੇਸ਼ VII ਨਿਯਮ 11 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ,

ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰੇ - ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, ਆਦੇਸ਼ VII ਨਿਯਮ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ - ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਲੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੈ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਲੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿਚ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਉਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ - ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਕਦੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 - ਅਨੁਛੇਦ 54.

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਕਿਹਾ ਕਿ: 1. ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 54 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਤਾਰੀਖ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੀਮਾ ਅਜਿਹੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ. ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਤਾਰੀਖ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਆਦੇਸ਼ VII ਨਿਯਮ 11 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਪੂਰੀ

ਵਿਚਾਰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਸਾਈਟ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੀਜੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰੇ। ਅਨੁਛੇਦ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅੰਗ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਸਾਈਟ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਤੀਜੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਪਰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਆਦੇਸ਼ VII ਨਿਯਮ 11(d) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 12] [1249-D-G]

XXXXXX

2. ਅਨੁਛੇਦ 54 ਦੇ ਦੂਜੇ ਅੰਗ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਨਤੀਜਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਉਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ

ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 14] [1251-E-F]

3. ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਆਦੇਸ਼ VII ਨਿਯਮ 11 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦੇ ਸਮੇਂ, ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਲੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਲੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ. ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਕਦੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਵੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਹ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਆਦੇਸ਼ VII ਨਿਯਮ 11(d) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 15][1252-A-C]

XXXXXX

ਗੁਨਵੰਤਭਾਈ ਮੁਲਚੰਦ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਂਟੋਨ ਏਲਿਸ ਫਰੇਲ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2006) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 634: [2006] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 886;** ਰਤਨਾਵਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਵਿਤਾ ਗਣਸ਼ਮਦਾਸ **(2015) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 223**; ਬਲਸਰੀਆ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹਨੂੰਮਾਨ ਸੇਵਾ ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2006) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 658;** ਛੋਟਨਬੇਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਿਰੀਟਭਾਈ ਜਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨਭਾਈ ਠੱਕਰ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2018) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 422: [2018] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 422 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।**

ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਬਨਾਮ ਸੰਯੁਕਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਰੇਸ਼ਮ ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2015) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1;** ਟੀ. ਅਰੀਵੰਦਮ ਬਨਾਮ ਟੀ.ਵੀ. ਸੱਤਿਆਪਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ **(1977) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 467: [1978] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 742;** ਹਰਦੇਸ਼ ਓਰਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹੇਡ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ **(2007) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 614: [2007] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 608**; ਦਿਲਬੂ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਬਨਾਮ ਧਨਰਾਜੀ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਅਤੇ ਹੋਰ **(2000) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 702 : [2000] 3 Suppl. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 214**; ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕਰਜ਼ਾ ਵਸੂਲੀ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹੋਰ **(1998) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 70: [1997] 6 Suppl. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 683**; ਰਾਜ ਨਰਾਇਣ ਸਰੀਨ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ. ਲਕਸ਼ਮੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2002) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 501;** ਐਨ.ਵੀ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਮੂਰਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਰਿਯੰਮਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2005) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 548: [2005] 1 Suppl. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 411**; ਮਦਨੂਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਮੂਰਤੀ ਬਨਾਮ ਸਈਦ ਜਲਾਲ **(2017) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 174: [2017] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 294**; ਚਰਚ ਆਫ ਕ੍ਰਾਈਸਟ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਐਂਡ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਪੋਨੀਅੰਮਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਟਰੱਸਟ **(2012) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 706: [2012] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 404**;ਮਦੀਨਾ ਬੇਗਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਵ ਮੂਰਤੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਪਾਂਡੇ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2016) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 322: [2016] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 92;** ਅਹਿਮਦ ਸਾਹਬ ਅਬਦੁਲ ਮੁਲਾ (2) (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਬਨਾਮ ਬੀਬੀਜਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2009) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 462: [2009] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 476 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।**

XXXXXX

ਕਨੂੰਨੀ ਕੇਸ ਹਵਾਲਾ		
(2015) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 7
[1978] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 742	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 7
[2007] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 608	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 7
[2000] 3 Suppl. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 214	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 7
[1997] 6 Suppl. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 683	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 7
(2002) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 501	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 7
[2005] 1 Suppl. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 411	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 7
[2017] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 294	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 7
[2012] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 404	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 7
[2006] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 886	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 8
(2015) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 223	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 8
[2016] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 92	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 8
[2018] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 422	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 8
[2009] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 476	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 14
(2006) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 658	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 14

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 12070-12071 2018.

2018 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਲ 2018 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 160 ਵਿੱਚ ,ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 10.07.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅੰਸ਼ਿਨ ਐੱਚ. ਦੇਸਾਈ,ਸ਼ਿਵ ਮੰਗਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਪਾਰਥ ਜੇ. ਠੇਕੇਦਾਰ, ਸੌਰਭ ਰਾਜਪਾਲ, ਕਾਰਤਿਕੇ ਭੱਟ, ਮੈਸਰਜ਼ ਐਰਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦੁਸ਼ਯੰਤ ਏ. ਦਵੇ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਅਰੋੜਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੋਨੀਸ਼ਾ ਹਾਂਡਾ, ਮੋਹਿਤ ਡੀ. ਰਾਮ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਠ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਆਰ. ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈਡੀ, ਜੇ.1. ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ [Leave granted]।

2. ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ 2017 ਦੇ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 930 ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿਟੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ, ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਦੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ, ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 10.07.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 2018 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 160 ਅਤੇ 2018 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

3. ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਦੇ ਮੌਜੇ ਸ਼ੇਖਪੁਰ-ਖਾਨਪੁਰ ਦੀ ਟਾਊਨ ਪਲਾਨਿੰਗ ਸਕੀਮ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 147, ਜਿਸਦਾ ਮਾਪ 2821 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਹੈ, ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 13.03.1992 ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ 2017 ਦਾ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 930 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬਚਾਓਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵ-

ਸਿਰਲੇਖ, ਚੈਤਨਿਆਭਾਈ ਪਟੇਲ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਅਤੇ 32 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਵਿਕਰੀ/ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। 15.01.1990 ਤੋਂ 05.09.1991 ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਕੁੱਲ 32 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਾਊਚਰ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ, ਸਮਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਚੈਤਨਿਆਭਾਈ ਪਟੇਲ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ 25.05.2017 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

4. ਉਪਰੋਕਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬਚਾਓਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ(CPC) ਆਦੇਸ਼ VII ਨਿਯਮ 11(d) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 27.12.2017 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

5. ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 2018 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 160 ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। 10.07.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 27.12.2017 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਇਹ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

6. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਸ਼ਿਨ ਐਚ. ਦੇਸਾਈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਦੁਸ਼ਯੰਤ ਦਵੇ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

7. ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਸਾਈ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਕਥਿਤ ਸਮਝੌਤਾ 13.03.1992 ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਾਲ 2017 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਯਾਨੀ 25 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਅਨੁਸਾਰ 1992 ਤੋਂ 2017 ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸੰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਉਸਨੇ 25.05.2017 ਨੂੰ ਸਾਈਟ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਪਲਾਟ ਤੀਜੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 54 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 25 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕਿ ਉਸਨੇ 25.05.2017 ਨੂੰ ਸਾਈਟ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼

ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬੇਤੁਕਾ, ਬੇਤੁਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਕਥਿਤ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼/ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ 25 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵੇਚਣ ਲਈ ਅਖੌਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਗੈਰ-ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ, ਜੋ ਚੈੱਕ ਰਾਹੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭੁਗਤਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿ 15.01.1990 ਤੋਂ 05.09.1991 ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਨਕਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਕਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਤਰਕਸੰਗਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ VII ਨਿਯਮ 11 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਬਨਾਮ ਸੰਯੁਕਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਰੇਸ਼ਮ ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਹੋਰ[1]; ਟੀ. ਅਰੀਵੰਦਮ ਬਨਾਮ ਟੀ.ਵੀ. ਸੱਤਿਆਪਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ[2]; ਹਰਦੇਸ਼ ਓਰਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹੇਡ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ [3]; ਦਿਲਬੂ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਬਨਾਮ ਧਨਰਾਜੀ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਅਤੇ ਹੋਰ[4]; ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕਰਜ਼ਾ ਵਸੂਲੀ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹੋਰ[5]; ਰਾਜ ਨਰਾਇਣ ਸਰੀਨ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਲਕਸ਼ਮੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ[6]; ਐਨ.ਵੀ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਮੂਰਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਰਿਯੰਮਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਰਾਹੀਂ[7], ਮਦਨੂਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਮੂਰਤੀ ਬਨਾਮ ਸਈਦ ਜਲਾਲ[8] ਅਤੇ ਚਰਚ ਆਫ ਕ੍ਰਾਈਸਟ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਐਂਡ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਪੋਨੀਅੰਮਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਟਰੱਸਟ[9] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ।

XXXXXX

8. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਦੁਸ਼ਾਂਤ ਦਵੇ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬਚਾਓਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਆਦੇਸ਼ VII ਨਿਯਮ 11(d) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਐਕਟ 1963 ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 54 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਤੱਥ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਕੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਟ੍ਰਾਈਬਲ ਮੁੱਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ VII ਨਿਯਮ 11(d) ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਾਦੇ ਬਿਆਨ ਵੇਖੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ VII ਨਿਯਮ 11(d) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ, ਆਦੇਸ਼ VII ਨਿਯਮ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਤੋਂ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਵਾਲੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਗੁਨਵੰਤਭਾਈ ਮੁਲਚੰਦ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਂਟੋਨ ਏਲਿਸ ਫਰੇਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ[10] , ਰਤਨਾਵਤੀ ਅਤੇ

ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਵਿਤਾ ਗਣਸ਼ਮਦਾਸ[11]; ਮਦੀਨਾ ਬੇਗਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਵ ਮੂਰਤੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਪਾਂਡੇ ਅਤੇ ਹੋਰ[12] ਅਤੇ ਛੋਟਨਬੇਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਿਰੀਟਭਾਈ ਜਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨਭਾਈ ਠੱਕਰ ਅਤੇ ਹੋਰ [13] ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

---

[1] (2015) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1
[2] (1977) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 467
[3] (2007) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 614
[4] (2000) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 702
[5] (1998) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 70
[6] (2002) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 501
[7] (2005) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 548
[8] (2017) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 174
[9] (2012) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 706

XXXXXX

9. ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

10. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਚਾਓਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਭਰਮ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ 25.05.2017 ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਣਉਚਿਤ ਦੇਰੀ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ

ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ 25 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਚਤੁਰਾਈ ਨਾਲ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾਣਾ, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਆਦੇਸ਼ VII ਨਿਯਮ 11(d) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਾਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

[10] (2006) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 634

[11] (2015) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 223

[12] (2016) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 322

[13] (2018) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 422

XXXXXX

11. ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੀਮਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਤੱਥ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 – ਆਦੇਸ਼ VII ਨਿਯਮ 11(d) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਸੀਮਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ VII ਨਿਯਮ 11 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਸਿਰਫ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਹੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਂ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 54 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ

ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਲੇਖ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾਂ	3 ਸਾਲ	ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਾਰੀਖ, ਜਾਂ, ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਤਾਰੀਖ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

12. ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਛੇਦ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਤਾਰੀਖ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੀਮਾ ਅਜਿਹੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਤਾਰੀਖ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਆਦੇਸ਼ VII ਨਿਯਮ 11 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਪੂਰੀ ਵਿਚਾਰ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ 25.05.2017 ਨੂੰ ਸਾਈਟ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੀਜੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰੇ। ਅਨੁਛੇਦ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅੰਗ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ 25.05.2017 ਨੂੰ ਸਾਈਟ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਤੀਜੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਪਰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 – ਆਦੇਸ਼ VII ਨਿਯਮ 11(d) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

13. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪ੍ਰਭਾਕਰ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ, ਭਾਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇਰੀ/ਲਾਚੇ/ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਾਜਬ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ VII ਨਿਯਮ 11(d) ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਟੀ. ਅਰੀਵੰਦਮ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਮਾਰਤ ਤੋਂ ਬੇਦਖ਼ਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਆਦੇਸ਼ VII ਨਿਯਮ 11(d) ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ

ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਪਰ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਰਦੇਸ਼ ਓਰਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ 1963 ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 54 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅੰਗ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਪਰ ਦੂਜੇ ਅੰਗ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਸਮਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਿਲਬੂ (ਮ੍ਰਿਤਕ) (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 – ਆਦੇਸ਼ VII ਨਿਯਮ 11 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਢੁਕਵੇਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਲਿਮਟਿਡ (ਐਸ.ਯੂ.ਪੀ.ਆਰ.ਏ.) ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਆਦੇਸ਼ VII ਨਿਯਮ 11(a) ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਪਰ ਸੀਮਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਜ ਨਰਾਇਣ ਸਰੀਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ 40 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਆਦੇਸ਼ VII ਨਿਯਮ 11 ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਨ.ਵੀ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਹੈ ਪਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਦਨੂਰੀ ਰਾਮਾ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਇਕ ਵਕਫ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵੇਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਸੀਮਾ ਐਕਟ 1963 ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀਮਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

XXXXXX

14. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਗੁਨਵੰਤਭਾਈ (ਸੁਪਰਾ) ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ:

"8. ਅਸੀਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 54 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ, ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂਚ ਇਹ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੇ ਇਹ ਇੰਨਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਸਥਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ. ਪਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਹ ਤਾਰੀਖ ਲੱਭਣੀ ਪਈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਲੱਭਣ 'ਤੇ, ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਉਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਆਰ.ਕੇ. ਪਰਵਥਰਾਜ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਸੀ. ਜੈਦੇਵ ਰੈੱਡੀ (2002) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 428 ਵਿੱਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਤਾਰੀਖ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਬੂਤ ਲੈਣ ਅਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੀਤਾ

ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਨੋਟਿਸ ਕਿਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਬੇਸ਼ਕ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੀਮਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

XXXXXX

ਉਰਵਸ਼ੀਬੇਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਕਾਂਤ ਮਨੂਪ੍ਰਸਾਦ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ 1251

[ਆਰ. ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈਡੀ, ਜੇ.]

ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 54 ਦੇ ਦੂਜੇ ਅੰਗ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਨਤੀਜਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਕਤ ਵਿਚਾਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੈਰਾ 42 ਅਤੇ 43 ਵਿੱਚ ਰਤਨਾਵਤੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਉਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 54 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਹਿਮਦਸਾਹਬ ਅਬਦੁੱਲ ਮੁੱਲਾ(2)(ਮ੍ਰਿਤ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਬਨਾਮ ਬੀਬੀਜਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ[14] ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ "ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਾਰੀਖ" ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ

ਧਾਰਨਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਭਾਗ "ਉਹ ਸਮਾਂ ਜਿਸ ਤੋਂ ਮਿਆਦ ਚੱਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ" ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਤਾਰੀਖ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਬਲਸਰੀਆ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹਨੂੰਮਾਨ ਸੇਵਾ ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਹੋਰ[15] ਅਤੇ ਛੋਟਾਨਬੇਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦਾ ਮੁੱਦਾ, ਤੱਥ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸਵਾਲ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਸਬੂਤ ਜੋੜਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

---

[14] (2009) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 462

[15] (2006) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 658

XXXXXX

15. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਦੁਸ਼ਯੰਤ ਦਵੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 – ਆਦੇਸ਼ VII ਨਿਯਮ 11 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਲੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਲੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਕਦੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਵੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਹ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਆਦੇਸ਼ VII ਨਿਯਮ 11 (d) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

16. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਾਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ. ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਸਮੇਤ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਜ਼ਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੀਮਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਸਮੇਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਕਥਿਤ ਸਮਝੌਤਾ ਸਾਲ 1992 ਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਰਜ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi